

Nina Nannini (NBD Biblion): 'Automatisering recensies was noodzaak voor bibliotheken'

Geraldine te Gussinklo | 10 maart 2022

Nina Nannini

'Het moment is aangebroken om afscheid te nemen van de meeste van onze trouwe recensenten', zo stond in de mail die NBD Biblion maandag naar de freelance recensenten stuurde. 'Inmiddels is het, na lang ontwikkelen en perfectioneren, gelukt om dit proces [van recenseren] te automatiseren. Een nieuwe titel wordt letterlijk digitaal gelezen en onze software kent alle metadata toe en maakt automatisch een recensie.' Dinsdag werd bekend dat ook de vaste redacteurs van NBD Biblion, die de aangeleverde recensies redigeerden, vanwege deze ontwikkeling hun baan verliezen.

'Onze aanleiding om dit project te starten was de noodzaak voor bibliotheken', zegt Nina Nannini, directeur van NBD Biblion. De korte recensies zijn in hoofdzaak bedoeld als aanschafinformatie voor bibliotheken, op basis waarvan ze beslissen een nieuwe titel al dan niet toe te voegen aan de collectie. 'In 2017 hebben we de openbare bibliotheken beloofd om sneller, voordelig en kwalitatief goede data te leveren,' aldus Nannini. 'NBD Biblion heeft geen negatief oordeel over het nut van een recensie, maar we bieden de collectioneur nu een andere dataset aan omdat het vak zich in 50 jaar heeft doorontwikkeld.'

Nannini benadrukt de voordelen van de nieuwe, automatisch gegenereerde 'teksten' bij de boeken – echte recensies zijn het niet meer. 'Bibliotheken hebben steeds minder tijd, budget en capaciteit voor de collectie en het collectioneringsproces. Ze willen die goed afstemmen op hun collectieprofiel. In het oude proces duurde het 5 tot 6 maanden voordat een nieuw boek bij de bibliotheek lag, dit kwam deels door de productietijd bij ons en deels door de tijd die nodig was om de recensies toe te voegen. Dat is straks ingekort met 4-5 maanden. Daarmee kunnen hun leden ook actuelere titels lezen.'

Volgens Nannini reageren bibliotheken goed op de nieuwe manier van het creëren van aanschafinformatie. 'We hebben dit project als aanleiding gezien om bibliotheken te vragen hoe ze de aanschafinformatie gebruiken en welke elementen belangrijk zijn voor de keuze van titels. Op basis van deze informatie hebben we het format en de inhoud van de aanschafinformatie aangepast. De aanschafinformatie nieuwe stijl wordt door algoritmes gemaakt en vervolgens gecontroleerd door bibliografen en annotatoren.' Het betekent dat de bibliotheken per titel een kort beschrijvend tekstje krijgen aangeboden, plus door middel van schuifjes een indicatie van de mate waarin het boek geconcentreerd lezen vereist, 'duister' of 'vrolijk' is en seks of geweld bevat.

De circa 700 freelancers wier diensten nu niet meer nodig zijn, en vele medestanders, roeren zich online: zo schreef Anna A. Ros een 'ziedend' [opiniestuk \(https://www.tzum.info/2022/03/opinie-nbd-biblion-recensent-anna-a-ros-ziedend-over-vervanging-door-kunstmatige-intelligentie-en-roept-op-tot-actie-van-auteurs-recensenten-en-uitgevers/?highlight=nbd\)](https://www.tzum.info/2022/03/opinie-nbd-biblion-recensent-anna-a-ros-ziedend-over-vervanging-door-kunstmatige-intelligentie-en-roept-op-tot-actie-van-auteurs-recensenten-en-uitgevers/?highlight=nbd), op Tzum. Op Twitter betonen onder meer auteurs Jannah Loontjes en Ted van Lieshout, Atlas Contact-redacteur Caspar Dullaart en hoogleraar Boekwetenschap aan de UvA Lisa Kuitert, zich verbijsterd over de ontwikkeling. Strekking van hun kritiek is dat de kwaliteit van een automatisch gegenereerde tekst nooit zal kunnen tippen aan een door een mens geschreven recensie, en dat de Nederlandse bibliotheekcollecties hier allerminst bij gebaat zijn.

Ronald Giphart reageerde op Twitter op de aanschafinformatie van NBD Biblion bij zijn roman *Nachtangst*, die in een folder van NBD als een van de voorbeelden dient van de recensies nieuwe stijl. 'Echt te idioot voor woorden. Mijn nieuwe roman *Nachtangst* zou redelijk veel 'seks' bevatten', twittert Giphart, doelend op een van de 'schuifjes' van de AI. 'Het boek gaat over angst, onder andere de angst van een 10-jarige jongen die wordt misbruikt.'

Nannini zegt niet alléén kritiek te krijgen. 'De recensenten en auteurs reageren sterk uiteenlopend: een aantal is positief, vindt het een coole ontwikkeling en wenst ons veel succes. Een andere groep reageert in de media en sociale media heel kritisch en roept op ons te boycotten. Ik begrijp dat deze verandering voor sommigen een ingrijpende en emotionele is.'

Hoewel Nannini enig begrip voor de criticasters heeft, meent ze dat het vooral een geval is van “onbekend maakt onbemind”. ‘Er is niet veel kennis in het boekenvak over AI. Ook de bibliotheken waren eerst sceptisch en wilde de data beoordelen en zien voordat ze het konden geloven.’ Ze heeft veel vertrouwen in Bookarang, het bedrijf met een specialisatie in het met behulp van kunstmatige intelligentie analyseren, metadateren en ontsluiten van boeken dat in 2020 door NBD Biblion is overgenomen. ‘Bookarang werd door de uitgevers in 2013 uitgeroepen als winnaar van Renew the Book en werkt hier al ruim 10 jaar aan. We zijn niet over één nacht ijs gegaan.’

Een andere ontwikkeling die deze stap voor NBD Biblion wellicht makkelijker maakte, is het feit dat Bol.com zich heeft teruggetrokken als afnemer van de recensies. ‘We verkopen al een paar jaar niks meer aan Bol.com. Daar besloot Bol nadat ze hadden onderzocht of een boek met NBD recensie beter of slechter verkocht of niet. Dat maakte geen verschil in hun webshop. En dus stopten ze daarmee.’

Voor de aan de kant gezette recensenten, en eventuele andere geïnteresseerden, organiseert NBD Biblion op 15 maart om 15.00 uur een webinar waarin toelichting gegeven wordt op de genomen beslissing. De online reacties op deze aankondiging variëren van schamper tot geïnteresseerd.

0 reacties | Reageer op dit bericht